
Handling 2024 nr 248

Motion av Axel Darvik (L), Ann Catrine Fogelgren (L) och Eva Flyborg (L) om att inrätta en beredning för planeringen av ett framtida kollektivtrafiksystem i Göteborg

Bakgrund och motiv:

Den göteborgska arbetsmarknadsregionen har idag nästan 1,5 miljoner invånare, och den fortsätter att växa. För att möta den växande befolkningens transportbehov och de ökade kraven på effektiv kollektivtrafik behöver Göteborg tänka långsiktigt och strategiskt. En avgörande fråga är hur stadens kollektivtrafiksystem ska fortsätta att fungera effektivt utan att en allvarlig trafikinfarkt uppstår, särskilt i centrum.

När Västlänken till slut är på plats innebär det att Göteborg får tre nya stationer och ett pendeltågssystem som är fritt från den tidigare säckstationen vid centralstationen. Detta möjliggör smidigare byten och större kapacitet. Pendeltågen är ett utmärkt transportsätt för långa sträckor, men deras utformning och hastighet är inte anpassade för resor inom Göteborgs tätort.

I dagsläget har Göteborgs spårväg vissa sträckor som redan är planskilda, framför allt på Hisingen och i de nordöstra delarna av staden. Men i centrala Göteborg är trängseln mellan olika transportslag stor, vilket resulterar i låga hastigheter och långa restider för kollektivtrafiken. Detta begränsar stadens möjligheter att hantera framtida befolkningstillväxt och den ökande efterfrågan på kollektivtrafik när alla trafikslag ska samordnas i gaturummet.

Det finns en tydlig anledning att i samband med flera stora förväntade och pågående infrastruktur och stadsutvecklingsprojekt överväga lösningar för den framtida spårtrafiken genom centrala Göteborg. Möjligheten att gräva ner delar av spårvägen genom centrum har utretts tidigare. På 1932 presenterades ett förslag med "stadsbana" under Centralen, Brunnsparken och Järntorget, men i samband med andra världskriget så skrinlades planerna. En ny utredning presenterades i stället 1967 med delvis andra sträckningar men även här underjordiska stationer i centrum. De geologiska förutsättningarna behöver återigen utredas med tanke på den tekniska utvecklingen.

Genom att samordna dessa arbeten kan vi minska framtida störningar och säkerställa att stadens centrala trafiksystem utvecklas på ett integrerat och effektivt sätt. Dessutom är området runt Brunnsparken och Stora Hamnkanalen ett av stadens vackraste gaturum som idag används för en trafikapparat. Genom att avlägsna spårvägen från delar av gaturummet öppnas möjligheten att i stället använda platsen för uteserveringar, planteringar, kommersiell service och andra ändamål som främjar ett levande gaturum.

Internationellt sett har städer som Oslo, Köpenhamn, Stockholm och Helsingfors alla beslutat att modernisera kollektivtrafiken vid olika tidpunkter i sin utveckling. Dessa system är ofta en kombination av högbana, tunnelbana och spår i markplan beroende på geografiska och stadsplaneringsmässiga förutsättningar.

Vår vision:

Vi föreslår att Göteborgs kommun tar ledartröjan och undersöker möjligheterna för att etablera direkta nattågslinjer från Göteborg till både Nordnorge och centrala Europa. Genom att aktivt söka samarbeten med relevanta städer och regioner, både inom och utanför Sverige, kan vi säkerställa att Göteborg tar sin rättmätiga plats som en hubb för internationellt tågresande. En dialog bör omedelbart initieras med potentiella destinationer och tågoperatörer för att realisera denna vision.

Göteborg har både infrastrukturen och viljan att leda utvecklingen mot ett mer hållbart resande. Låt oss se till att vår stad inte bara bibehåller sina nattågsförbindelser utan också utökar dem för framtidens behov.

Förslag till beslut i kommunfullmäktige:

1. Göteborgs Stad inrättar en beredning under kommunstyrelsen med extern kompetens för att planera för ett framtida kollektivtrafiksystem i Göteborg.
2. Beredning ges i uppdrag att:
 - a) ta fram förslag på hur ett planskilt kollektivtrafiksystem kan utformas, med hänsyn till stadens unika geografi, befintliga kollektivtrafiknätverk och framtida behov.
 - b) studerar erfarenheter och lärdomar från andra nordiska och europeiska städer med liknande förutsättningar som har utvecklat moderna planskilda system för att undvika potentiella fallgropar.
3. Kommunstyrelsen lämnar förslag på långsiktig finansiering av utredningsarbetet.

Axel Darvik (L)

Ann Catrine Fogelgren (L)

Eva Flyborg (L)